

Elst Westeraam

Aanvullend Archeologisch Onderzoek

drs. A. ter Wal

Maart 2003
BAAC-rapport 02.063

Bouwhistorie
Archeologie
Architectuurhistorie
Cultuurhistorie

BAAC bv

Elst Westeraam

Aanvullend Archeologisch Onderzoek

drs. A. ter Wal

Maart 2003
BAAC-rapport 02.063

Bouwhistorie
Archeologie
Architectuurhistorie
Cultuurhistorie

BAAC bv

Colofon

ISBN: 90-77000-91-7

Redactie: drs. R.J.M. van Genabeek
Teksten: drs. A. ter Wal
Afbeeldingen: drs. I.J. Cleijne
 drs. A. ter Wal

Vondstdeterminatie: drs. R. van Genabeek
Veldwerk: drs. M. Diepenveen
 D. E. Smal
 drs. A. ter Wal
 P. Wemerman

Copyright: GEM Westeraam Beheer bv / BAAC bv, 's-Hertogenbosch

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van GEM Westeraam Beheer bv te Elst en/of BAAC bv te 's-Hertogenbosch.

BAAC bv

onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie

Graaf van Solmsweg 103
5222 BS 's-Hertogenbosch
Tel.: (073) 61 36 219
Fax: (073) 61 49 877
E-mail: denbosch@baac.nl

Hofstraat 4-6
7411 PD Deventer
Tel.: (0570) 67 00 55
Fax: (0570) 618 430
E-mail: deventer@baac.nl

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Vraagstelling	5
3	Werkwijze	6
4	Resultaat	7
	4.1 Bodem	7
	4.2 Sporen	7
	4.2.1 Werkput 1	7
	4.2.2 Werkput 2	9
	4.2.3 Werkput 3	10
	4.3 Vondsten	
5	Conclusie	13
6	Literatuur	14
	Noten	14

1 Inleiding (afb. 1)

In het kader van de VINEX, Vierde Nota over de ruimtelijke Ordening (Extra), heeft de gemeente Elst een gebied direct ten oosten van Elst aangewezen voor de realisatie van nieuwe woningen en een bedrijventerrein. Het plangebied, bekend als Westeraam, wordt aan de noordzijde begrensd door de Linge, aan de oostzijde door de A 52, aan de zuidzijde door de Aamse straat en aan de westzijde door de spoorlijn Nijmegen- Arnhem. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden is in opdracht van de gemeente Elst door de stichting RAAP (Regionaal Archeologisch Archiverings Project) een zogenaamde AAI (Aanvullende Archeologische Inventarisatie) uitgevoerd. Dit onderzoek, dat naast bureaustudie ook een veldkartering (bestaande oppervlaktekartering en een booronderzoek) omvatte, bracht aanvankelijk, naast de al bekende twee archeologische monumenten en een attentiegebied, vijf nieuwe archeologische vindplaatsen aan het licht. Voor twee van deze (RAAP cat.nr. 4 en 6, objectnr. AAM 12 en AAM 6,7) werden door RAAP beschermende maatregelen en evt. nader onderzoek aanbevolen.

Algehele bescherming bleek voor vindplaats 6 niet in te passen in de bouwplannen. Door de uiterst westelijk rand van deze vindplaats is een van de uitvalswegen voor het plangebied gepland. In verband hiermee heeft de GEM Westeraam Beheer bv door BAAC bv een Aanvullend Archeologisch Onderzoek (AAO) laten uitvoeren.

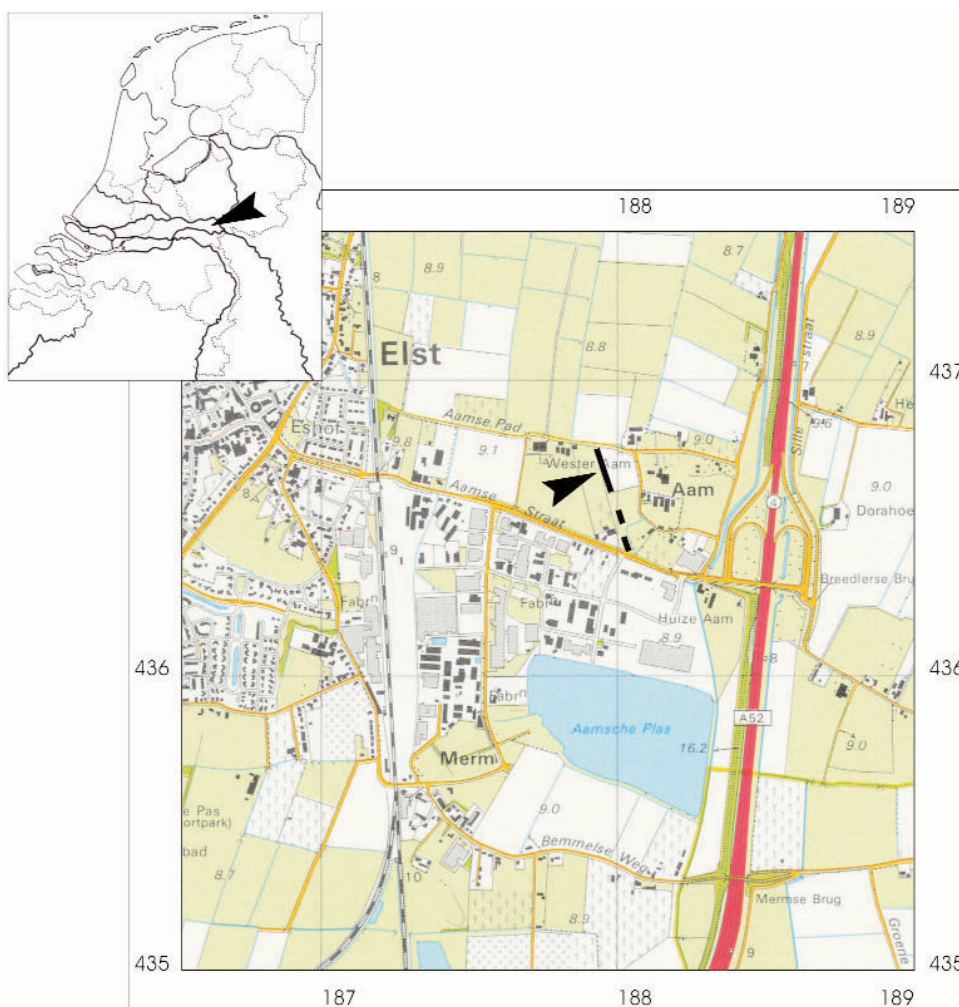
De vindplaats (RAAP catalogus nummer 6) ligt in het uiterste zuidoosten van het plangebied. Het betreft hier een hoger gelegen perceel in gebruik als akkerland. Bij de oppervlaktekartering van dit perceel werden enige honderden scherven gevonden, waarvan de meerderheid gedateerd moet worden in de 11e tot 15e eeuw. Daarnaast werd een schijffibula met kruismotief gevonden die waarschijnlijk in de 11e eeuw gedateerd moet worden. Voor verdere waardering van de vindplaats is een booronderzoek uitgevoerd, bestaande uit 35 boringen met een onderlinge afstand van 25 meter in noord-zuidrichting en 20 meter in oost-westrichting. In 25 van deze boringen werden één of meerdere typen archeologische indicatoren aangetroffen. Het betrof hier o.a. houtskoolspikkels, verbrande leem en fosfaat. In één van de boringen werd een grondspoor aangeboord. In de boringen langs de westrand van het perceel werden, met uitzondering van de meest noordelijke, geen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook in het perceel direct ten westen van de vindplaatsen werd niets aangetroffen. Ook naar het noorden toe lijken de grenzen van de vindplaats bereikt; in het perceel direct ten noorden van de vindplaats werden slechts in twee van de boringen archeologische indicatoren aangetroffen. Naar het oosten en het zuiden lijkt, op grond van de verspreiding van de boringen met archeologische indicatoren, de vindplaats verder door te lopen. De aangrenzende percelen in die richting vielen echter buiten het door RAAP onderzochte gebied.

Geomorfologisch gezien sluit vindplaats 6 aan bij het iets verder oostelijk, buiten het plangebied gelegen archeologisch monument 'Elst-Aam' (CAA-code 40C-32N). Hier zijn vondsten gedaan uit de IJzertijd, de Romeinse tijd en de Vroege en Late Middeleeuwen.

Het plangebied als geheel maakt deel uit van een gebied dat, afgezien van later menselijk ingrijpen, geheel gevormd is door (meanderende) rivieren. Geomorfologisch

gezien is het plangebied in drie eenheden in te delen; stroomruggonden, oeverwallen en komgebieden. De stroomruggonden vertegenwoordigen de verzande en dichtgeslibde rivierbedding. De oeverwallen, direct naast de rivierbedding, zijn ontstaan door afzetting van materiaal (zand, zavel, lichte klei) door de rivier wanneer deze buiten haar oevers trad. De komgebieden buiten de oeverwallen zijn de lagere gebieden waar het rivierwater tot stilstand kwam en het (fijnste) restant van het meegevoerde materiaal werd afgezet. In principe zijn met name de stroomruggonden en de oeverwallen door hun relatief hoge ligging geschikt voor bewoning.

Binnen het plangebied zijn drie stroomgordels te onderscheiden. Vindplaats 6 ligt geheel binnen de invloedssfeer van de meest zuidelijke van deze drie, de zogenaamde Ressense stroomrug. De noordelijke rand van deze stroomrug bevindt zich tussen de Aamse straat en het Aamse pad, met direct ten noorden daarvan de uit zandige klei bestaande oeverwallen behorende bij deze stroomrug. Het binnen het plangebied gelegen deel van de stroomrug werd waarschijnlijk geschikt voor bewoning rond het begin van de jaartelling. De vroegste vondsten van de stroomrug dateren uit de Late IJzertijd. Vindplaats 6 bevindt zich deels op de stroomrug en deels op de oeverwal. Bodemvorming heeft binnen het plangebied door de korte tijd tussen de verschillende afzettingen nauwelijks plaatsgevonden; alle bodems behoren tot de vaaggronden.

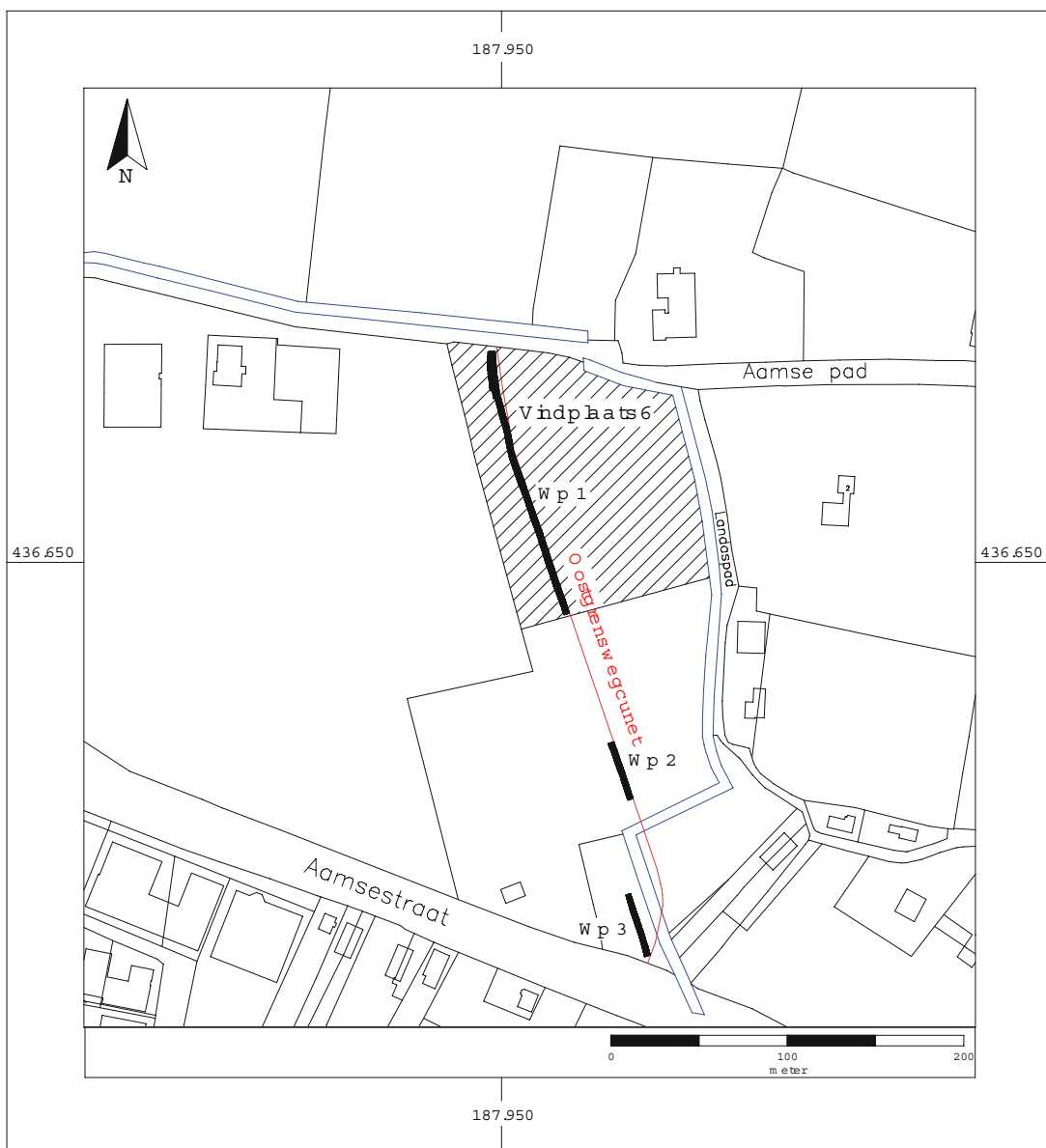

Afb. 1 Positie van het onderzoeksterrein

2 Vraagstelling

Doel van het onderzoek is antwoord te geven op een aantal algemene vragen met betrekking tot het behoud dan wel verder onderzoek van het terrein, zoals is opgenomen in het Programma van Eisen¹:

- Zijn er op de vindplaats Laat Middeleeuwse grondsporen aanwezig? Zo ja, wat is dan hun aard, omvang en datering/fasering?
- Zijn er op de vindplaats oudere dan laat-middeleeuwse grondsporen aanwezig, en zo ja, wat is hun aard, omvang en datering/fasering?
- Wat is de conserveringstoestand en gaafheid van de vindplaats?
- Wat is de landschappelijke context van de vindplaats en bestaat er een relatie tussen beide?

Afb. 2 Ligging van de gegraven sleuven

3 Werkwijze (afb. 2)

Het tracé van de aan te leggen ontsluitingsweg loopt vanaf de Aamse straat tegenover de Pascalweg in noord-noordwestelijke richting naar het Aamse pad langs de westkant van het perceel waarop vindplaats 6 ligt. Dit betekent dat ook het perceel ten zuiden van vindplaats 6, dat niet tot het onderzoeksgebied van RAAP behoorde, bij het onderzoek betrokken kon worden, evenals het perceel verder naar het zuiden direct langs de Aamse straat. Besloten is tot de aanleg van in totaal 250 meter sleuf met een breedte van 3,5 meter. Hiervan ligt 175 meter sleuf op vindplaats 6 en twee delen van elk 75 meter verdeeld over het resterende stuk van het tracé. Daarbij liggen de aan te leggen sleuven in principe steeds aan de uiterste oostkant van het tracé. Hiervan is bij de meest zuidelijke sleuf afgeweken in verband met een sloot die hier door het tracé loopt.

Het eerste leesbare vlak bleek zich vlak onder de bouwvoor te bevinden. Bij het verdiepen naar dit vlak bleek al snel dat de overgrote meerderheid van de vondsten zich in de bouwvoor bevond. Om toch inzicht te krijgen in de vondstverspreiding zijn deze vondsten per vak van ca. 4 meter verzameld. Daarnaast is bij het verdiepen regelmatig het vlak afgezocht met een metaaldetector. Het vlak is na het machinaal verdiepen geschaafd, hetzij met een schaafbak hetzij met de hand, om sporen (beter) zichtbaar te maken. Hierna is elk vlak getekend, gefotografeerd en zijn de hoogtes ervan genomen. Eventuele sporen zijn, gezien hun geringe aantal, allemaal afgewerkt, met uitzondering van de greppels. Delen van de drie werkputten zijn, bij ontbreken van sporen in het eerste vlak, verdere verdiept. Dit tweede vlak is op dezelfde wijze gedocumenteerd als het eerste vlak.

Van het profiel is in principe steeds de oostzijde (in delen) gedocumenteerd.

4 Resultaat

4.1 Bodem

Zoals in de inleiding al vermeld is, behoren de bodems in het plangebied tot de vaaggronden; doordat de verschillende afzettingen elkaar snel opvolgden konden zich geen bodems vormen. Het profiel in werkput 1 is, afgezien van het uiterst zuidelijke deel, vrij eenduidig. Onder de bouwvoor bevindt zich een pakket licht bruine tot grijsbruine zandige klei (onderkant maximaal 8.48 m +NAP). Binnen dit pakket lijkt de klei naar beneden toe iets meer zand te bevatten en lichter van kleur te worden. Dit laatste is waarschijnlijk te wijten aan verminderde inspoeling van humus vanuit de bouwvoor. Onder dit kleipakket bevindt zich, op een maximale hoogte van 8.48 m +NAP, licht grijsbruin kleilig zand. Het vrij grote tot grote gehalte aan zand in beide pakketten wijst er op dat beide afzettingen behoren tot de oeverwal dan wel tot het geulzandlichaam behorende bij de Ressense stroomrug. Aangezien alle laat-middeleeuwse vondsten bovenop beide afzettingen (direct onder de bouwvoor) gevonden zijn, moeten deze in ieder geval vóór de Late Middeleeuwen afgezet zijn.

Binnen het kleipakket, op een hoogte van 8.68-8.50 m +NAP, was in het uiterste zuiden van werkput 1 een donkergrijze laag zichtbaar. Deze laag, wat materiaal betreft niet te onderscheiden van de boven- en onderliggende lagen, is waarschijnlijk een zogenaamde laklaag; d.i. een oude vegetatiehorizont. Uit deze laag komt een scherf van Romeins aardewerk, uit de laag zandige klei (ook hier naar beneden toe zandiger wordend) onder de laklaag komt een scherfje van handgevormd prehistorisch (IJzertijd?) aardewerk. Beide scherven zijn echter danig verweerd en afgerond dat er serieus rekening mee moet worden gehouden dat deze met de klei aangevoerd zijn. De laklaag is alleen waargenomen in de meest zuidelijke 10 meter van werkput 1. Waarschijnlijk is deze laag afgedekt geraakt in een lokale depressie en daardoor hier bewaard gebleven, en is deze mogelijk elders opgenomen in de bouwvoor.

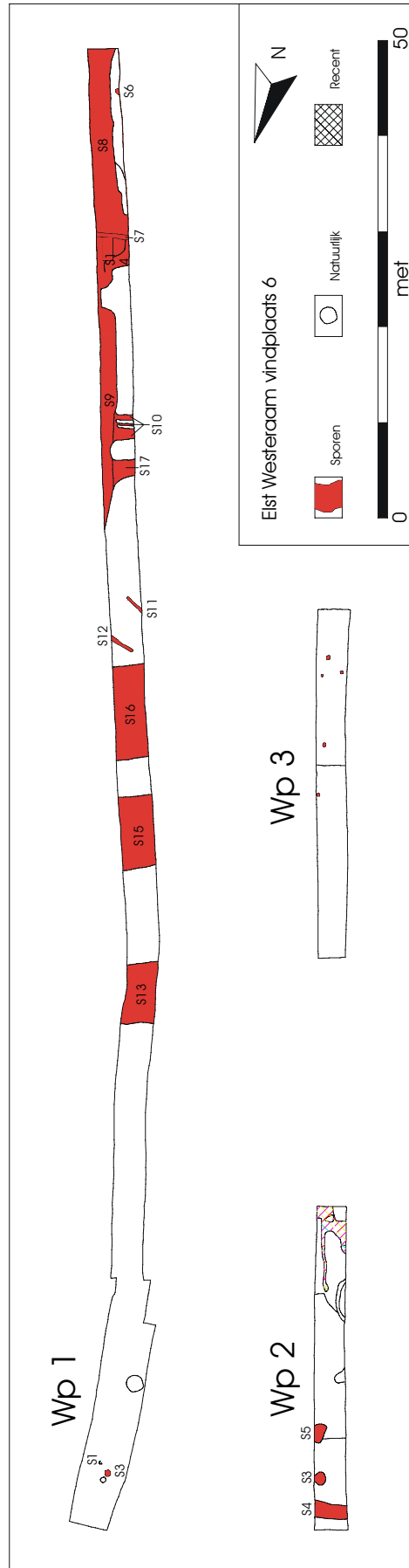
In de werkputten 2 en 3 is de bodemopbouw vergelijkbaar met die in werkput 1; onder de bouwvoor een pakket licht grijsbruine zandige klei met daaronder licht bruin-grijs zand. De bovenkant van het zand ligt in werkput 2 echter aanzienlijk hoger dan in werkput 1; max. 8.97 m +NAP tegen max. 8.48 m +NAP. In werkput 3 ligt de bovenkant van het zand op maximaal 8.42 m +NAP.

4.2 Sporen

4.2.1 Werkput 1 (afb.3)

Sporen bleken in het vlak zeer slecht zichtbaar; zelfs de grenzen van betrekkelijk recente sloten waren soms slechts globaal aan te wijzen. Het kan hierdoor niet uitgesloten worden dat sporen mogelijk niet waargenomen zijn. Dit blijkt ook uit de vondst van een pot van Elmpster aardewerk (Spoornr. 1, vondstnr.8; afb. 4) in het vlak, zonder dat er een spoor of insteek zichtbaar was. Dit aardewerk moet in de periode 1150-1300 AD gedateerd worden.

Direct naast de Elmpster pot, in het noordelijk uiteinde van werkput 1, was een paalgat (Spoornr. 3) zichtbaar (diam. 36 cm, diepte 36 cm) waarin paalspoor en insteek duidelijk zichtbaar waren. In dit spoor is een scherf van Elmpster aardewerk (?) gevonden

Afb. 3 De aangetroffen sporen

(vondstnr. 36), welke gedateerd moet worden in de periode 1150 - 1300 AD. In het midden van werkput 1 is een drietal greppels (Spoornr.'s 13, 15, 16) aangetroffen, ca. oost-noordoostelijk georiënteerd; ongeveer in dezelfde richting als de huidige percelering. Deze waren in het vlak zichtbaar als 6 tot 10 meter brede bruingrijze stroken met zeer vage begrenzingen. Slechts de meest noordelijke van de drie (spoor nr. 13) is deels gecoupeerd, waaruit bleek dat deze greppel een vlakke bodem had en ca. 1,40 m (vanaf maaiveld) diep was. De vulling bestond uit vrij schone licht bruingrijze tot grijs-bruine zandige klei. Het vondstmateriaal (vondstnr's 86,88,97) wijst op een globale datering in de late middeleeuwen.

Juist ten zuiden van spoor 16 lopen twee kleine greppels (spoor nr.'s 11 en 12) parallel aan elkaar in oost-zuidoostelijke richting. Deze greppeltjes zijn maximaal slechts 35 cm breed en 15 cm diep. In geen van beide zijn vondsten aangetroffen.

Ongeveer 50 m voor het zuidelijk uiteinde van werkput 1 snijdt deze een sloot (spoor nr. 9) aan die vrijwel parallel aan de putwand loopt. Het diepste punt van deze sloot ligt buiten de werkput; de maximale gemeten diepte is ca. 50 cm. De vulling bestaat uit donker grijsbruine zandige klei. Het enige vondstmateriaal (vondstnr. 82) is te dateren in de Romeinse tijd; gezien de verweerde staat van het aardewerk is het echter zeer waarschijnlijk dat dit verspoeld materiaal betreft. Niet geheel duidelijk is het verloop van dit spoor naar het zuiden toe; het lijkt te worden afgesneden door spoor (spoor nr. 14/8). Deze greppel, of mogelijk geul(?), heeft een wat grillig verloop. Hij lijkt zowel parallel aan de putwand naar het zuidoosten te lopen als, maar verder naar het westen dan spoor 9, door te lopen richting zuidwesten. De vulling bestaat uit vrij schone, grijze tot licht grijsbruine zandige klei. De maximale waargenomen diepte is 50 cm; waarschijnlijk is zij echter veel dieper. Het vondstmateriaal (vondstnr. 78, 79) duidt op een datering in de 14e of 13e eeuw, hoewel dit materiaal mogelijk verspoeld zou kunnen zijn. De greppel snijdt in het uiterste zuiden van de werkput door de (mogelijk Romeinse ?) laklaag. Spoor 14/8 wordt op zijn beurt doorsneden door een smal, ondiep greppeltje (breedte 40 cm, diepte 10 cm, oriëntatie ONO-WZW; spoor nr. 7). Er zijn geen vondsten aangetroffen in dit spoor.

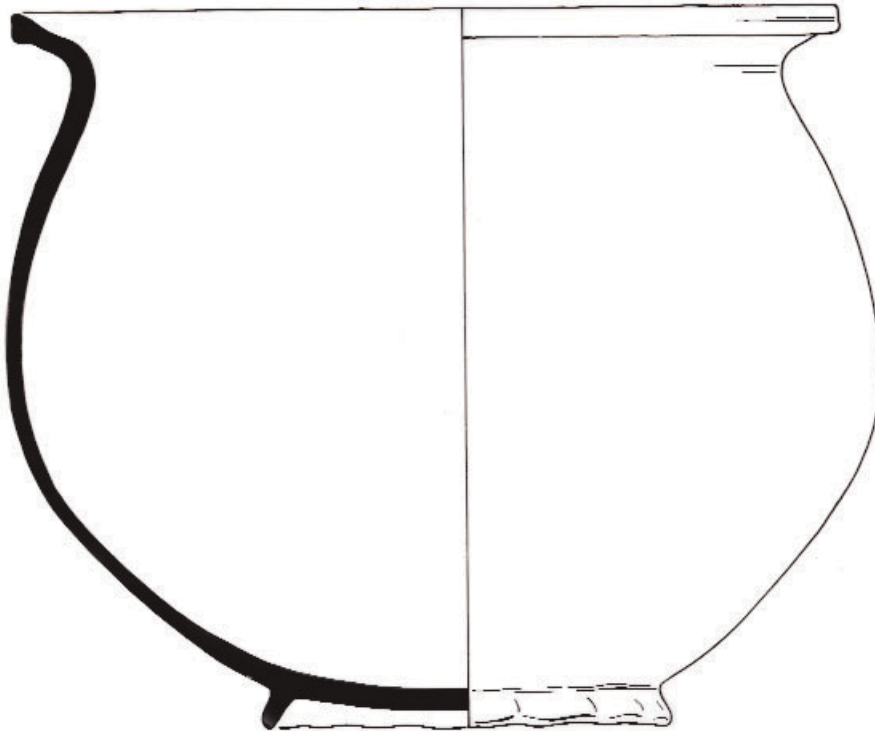
Direct naast spoor 14/8 is een kleine kuil (diameter 60 cm, diepte 55 cm) ingegraven in de laklaag. Deze kuil bevatte delen van het skelet van een rund, gedeeltelijk in anatomisch verband. Daarnaast is in deze kuil aardewerk aangetroffen dat mogelijk in de vroege middeleeuwen (500 - 900 AD) gedateerd moet worden (vondstnr. 77).

4.2.2 **Werkput 2** (afb.3)

In werkput 2 zijn, naast natuurlijke sporen, een aantal recente verstoringen aangetroffen die waarschijnlijk verband houden met het eerdere gebruik van het perceel als boomgaard. Aan de noordzijde van de werkput was een greppel zichtbaar (S4, breedte 150 cm, diepte 40 cm). De oriëntatie van deze greppel (WZW-ONO) komt ongeveer overeen met de huidige percelering; mogelijk is dit spoor vrij recent. Er zijn geen vondsten aangetroffen in dit spoor. Direct naast deze greppel lagen twee kuilen (spoor nr.'s 3 en 5), waarvan alleen de eerste gecoupeerd is. Deze kuil (breedte 130 cm, diepte 30 cm) had een vulling van licht bruingrijze tot licht grijze zandige klei. Uit deze kuil zijn geen vondsten afkomstig. In spoor 5 zijn twee scherven van handgevormd (?) en Elmpter aardewerk gevonden, datering 1150 - 1300 AD.

4.2.3 Werkput 3 (afb.3)

In de bouwvoor, en in de laag direct daaronder, van met name het zuidelijk deel van werkput 3 is veel materiaal uit de 17e eeuw en later aangetroffen. Dergelijk materiaal is op de rest van de vindplaats in veel mindere mate gevonden. Dit houdt waarschijnlijk verband met de nabijheid van de Aamse straat. In werkput 3 zijn vijf paalgaten aangetroffen, variërend in diepte van 13 tot 18 cm. Gezien hun uiterlijk en de in de sporen aangetroffen houtresten en vondsten (roodbakkend geglazuurd aardewerk, pijpekop, baksteen; vondstnr.'s 74, 75, 76) moeten deze sporen in de 17e eeuw of waarschijnlijk later gedateerd worden.

Afb. 4 Aardewerk aangetroffen in werkput 1, spoor 1. Schaal 1:2

4.3 Vondsten (afb.5)

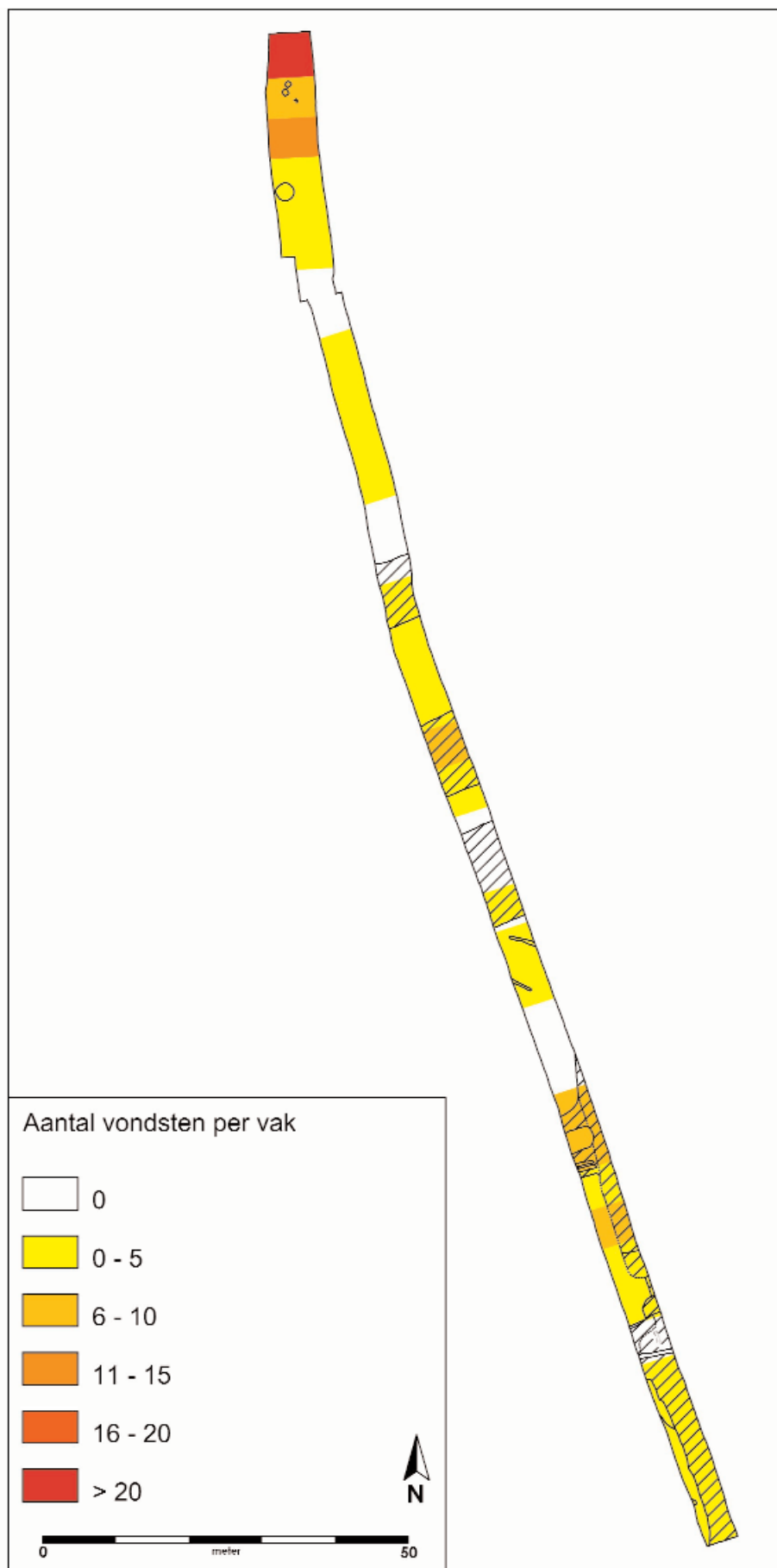
Afgezien van enkele vondsten uit sporen is vrijwel al het vondstmateriaal afkomstig uit de bouwvoor. In het eerste vlak, dat direct onder de bouwvoor is aangelegd, zijn vrijwel geen vondsten aangetroffen. Dit betekent dat het middeleeuwse loopvlak in zijn geheel opgenomen is in de bouwvoor. Om inzicht te krijgen in de vondstverspreiding zijn bij de aanleg van werkput 1 alle vondsten uit de bouwvoor verzameld in vakken van 4 meter lengte. In afbeelding 5 zijn de aantallen middeleeuwse vondsten (te dateren vóór 1500 AD) aangegeven per vak in klassen van 5 stuks. Hieruit blijkt duidelijk dat, afgezien van vondsten die waarschijnlijk samenhangen met de sporen 15, 17/10/9 en 8, de middeleeuwse vondsten zich concentreren in de eerste 23 meter, gerekend vanuit het noorden, van werkput 1. Dit valt samen met de vindplaats van de Elmpoter en het enige aangetroffen paalgat. Van de meest westelijke rij boringen gezet door RAAP bevatte ook alleen de meest noordelijke archeologische indicatoren. Samenvattend kan over het in de bouwvoor aangetroffen vondstmateriaal gesteld worden dat het zwaartepunt in de 11e tot en met de 13e eeuw ligt. Het betreft hier met name Pingsdorf aardewerk, Elmpoter aardewerk en gedraaid grijs aardewerk. Eventueel zou, op grond van het aangetroffen Pingsdorf aardewerk (datering 900 - 1200 AD) en Paffrath aardewerk (datering 950 - 1150 AD), ook de 10e eeuw nog vertegenwoordigd kunnen zijn. De periode van ca. 1300 tot 1500 AD is ook nog redelijk vertegenwoordigd. Materiaal dat met zekerheid in de 16e eeuw gedateerd moet worden is niet aangetroffen. Al het materiaal van na deze periode is waarschijnlijk opgebracht met de bemesting.

Er is ook vondstmateriaal uit de periode vóór de 9e eeuw AD aangetroffen. Het betreft hier enige scherfjes handgevormd, zachtgebakken aardewerk die waarschijnlijk in de IJzertijd gedateerd moeten worden. Deze scherfjes zijn echter zodanig verweerd dat het zeer aannemelijk is dat dit verspoeld materiaal betreft. Aardewerk uit de Romeinse tijd is in redelijke hoeveelheden aangetroffen. Gezien de verweerde staat is een nadere datering niet mogelijk. Ook voor dit aardewerk geldt dat het zeer aannemelijk is dat dit verspoeld materiaal betreft.

In werkput 2 is slechts een beperkte hoeveelheid middeleeuws aardewerk (datering ca. 1150 - 1500 AD) gevonden zonder verspreiding in een betekenisvol patroon.

In werkput 3 is, afgezien van een enkel scherfje middeleeuws aardewerk, alleen vondstmateriaal uit de 17^e eeuw en later aangetroffen.

Het aangetroffen botmateriaal is zeer goed geconserveerd. De verspreiding hiervan is vergelijkbaar met die van het middeleeuwse aardewerk; met name in werkput 1 is vrij veel (dierlijk) bot aangetroffen. Het aantal metaalvondsten is, ondanks het systematisch afzoeken van het vlak met een metaaldetector, beperkt. Het merendeel is afkomstig uit de bouwvoor en betreft met name spijkers en onherkenbaar verroeste fragmenten. Uit slechts twee sporen (werkput 1, spoor 9 en spoor 13) is een metaal voorwerp afkomstig. In het geval van spoor 9 betreft een platte, geklonken (?) ijzeren ring (diam. 53 mm) met een aanhangsel waaraan mogelijk een riem bevestigd heeft gezeten. Mogelijk is het een onderdeel van een paardentuig geweest, andere functies zijn echter ook denkbaar. De datering van dit voorwerp en van het spoor waarin het is aangetroffen is onduidelijk. Uit spoor 13 is een plat ijzeren fragment (lengte 96 mm) afkomstig met Y-vormige doorsnede. De functie en datering hiervan is onbekend.

Afb. 5 Verspreiding van het middeleeuwse aardewerk in werkput 1

5 Conclusie

Uit de resultaten van het booronderzoek bleek dat de westgrens van vindplaats 6 zich tussen de 5 en de 25 meter ten oosten van de westelijke perceelgrens bevindt.

Slechts in het uiterste noorden leek de vindplaats verder naar het westen door te lopen. De proefsleuven, die zoveel mogelijk de oostrand van het tracé van de aan te leggen weg volgen, liggen geheel binnen deze 25 meter. De ligging van de middeleeuwse sporen, aangetroffen tijdens het AAO, en de vondstverspreiding bevestigen de begrenzingen zoals die door het booronderzoek zijn vastgesteld.

Slechts in het uiterste noorden van werkput 1 zijn sporen aangetroffen die horen bij een nederzettingsterrein. In de rest van werkput 1 zijn alleen sporen gevonden (grepels) die passen in de periferie van een nederzetting. Uit het beperkt aantal middeleeuwse vondsten en het ontbreken van duidelijke middeleeuwse sporen in werkput 2 blijkt dat vindplaats 6 zich niet tot hier uitstrekt. In werkput 3 zijn in het geheel geen aanwijzingen voor middeleeuwse bewoning aangetroffen.

Hoewel gebleken is dat de sporen zich onder deze omstandigheden soms zeer vaag aftekenen in het vlak, lijkt de conservering van de vindplaats goed te zijn.

Vondstmateriaal zoals bot en aardewerk zijn zeer goed bewaard gebleven, zelfs in de bouwvoor. Dit vondstmateriaal wijst op een bewoning van de nederzetting op dit perceel in met name de periode 1000 tot 1300 AD, met mogelijke uitloop tot 1500 AD. Sporen uit de perioden voor de Late Middeleeuwen zijn niet aangetroffen, wel is er plaatselijk een oud bodemniveau waargenomen dat mogelijk uit de Romeinse tijd dateert. Het oudere vondstmateriaal, voornamelijk uit de Romeinse tijd en een enkel scherfje dat mogelijk uit de IJzertijd dateert, is meestal erg verweerd. Mogelijk gaat het hier om verspoeld materiaal.

Wat betreft de landschappelijke ligging van de vindplaats heeft het AAO slechts de conclusies van het booronderzoek kunnen bevestigen; het nederzettingsterrein behoort tot de oeverwal dan wel tot het geulzandlichaam behorende bij de Ressense stroomrug. Deze locatie is van nature beter geschikt voor bewoning dan de omliggende komgronden door de betere afwatering.

Gezien de beperkte resultaten van het AAO lijkt verder onderzoek in het geplande wegcunet niet noodzakelijk. Eventueel zou besloten kunnen worden de graafwerkzaamheden door een archeoloog te laten begeleiden.

6 Literatuur

Schute, I.A., 1996, *Westeraam: een archeologische kartering, inventarisatie en waardering*, RAAP-rapport 115, Amsterdam

Noten

- 1 Opgesteld door D.P. Hallewas, 2 juli 2002.